

Amnesty Internationals og DIGNITYs foretræde for
Folketingets Retsudvalg d. 23. marts 2023

TALEPAPIR: Kriminalisering af tortur i straffeloven og den militære straffelov

- **Danmark tager vigtigt medansvar i kampen mod tortur og krigsforbrydelser.** Opbakning i regeringen og i Folketinget bredt for at kriminalisere tortur i den danske straffelov og den militære straffelov.
- **Vi har gode råd til regeringen om, hvordan de kommende straffebestemmelser om tortur og krigsforbrydelser skal se ud.**
- Vedr. de materielle straffebestemmelser: som et minimum bør alle torturhandlinger omfattet af FNs definition af tortur være kriminaliseret.
 - a. Fysisk tortur
 - b. Psykisk tortur
 - c. En kombination af fysisk og psykisk tortur, som er den mest almindelige tortursituation. Se retspraksis fra den europæiske menneskerettighedsdomstol i Strasbourg (ca. 120 torturdomme).
- At straffe torturbøddler og krigsforbrydere efter de samme lovbestemmelser, som gælder borgere, der i mere privat regi begår alvorlige voldsforbrydelser, vil ikke afspejle den særlige alvor forbundet med tortur.
- Vigtigt at straffe det element i torturhandlingen, der medfører påføring af psykisk smerte. Forskning og vores erfaring med at behandle ofre viser, at de psykiske konsekvenser af tortur sætter de dybeste ar på sjælen.
- DIGNITYs anbefaling vil være at indsætte en bestemmelse i kap 16 i straffeloven, som definerer tortur og at bruge FNs definition af tortur.
- **Brug den norske model**, jf. norsk straffelov § 174, og særskilt kap.
- Tortur begået i fredstid og under krig bør være kriminaliseret, jf. DIGNITYs erfaring mht. indsamling af beviser om tortur i Belarus og Ukraine.
- Strafferammen bør tage højde for forbrydelsens alvorlige karakter og være markant og højere end efter strf. § 157a. I Norge op til 15 år.
- Ingen risiko for dobbeltkriminalisering. Tortur er en særegen forbrydelse, som det fremgår af den mest udbredte og accepterede definition i FNs torturkonvention, og derfor omfatter tortur andet og mere end gerningsindholdet i de almindelige materielle bestemmelser i straffeloven. Retspraksis viser, at gerningsindholdet i en torturhandling skal fortolkes i den rette kontekst, fx et regimes bagvedliggende hensigt og ansvar.
- Kommende udvalg bør også se på forældelsesfrister for tortur. I dag gælder ingen forældelse for det strafferetlige ansvar (jf. 93 b (og a)), men retstilstanden mht. forældelse af civilretlige ansvar uafklaret, jf. Højsterets dom i Iraksagen. Civilretlige krav om tortur bør ikke kunneforældes.
- Kampen mod internationale forbrydelser ikke vundet alene ved at ændre straffeloven. [Politiets Nationale enhed for Særlig Kriminalitet \(NSK\)](#) må have de nødvendige ressourcer og redskaber til opsøgende og proaktivt at efterforske internationale forbrydelser, så de skyldige kan stilles til ansvar – enten ved danske eller udenlandske domstole eller internationale tribunaler.

DIGNITY
Dansk Institut Mod Tortur
Bryggervangen 55
2100 København Ø

Tel. +45 33 76 06 00
Fax +45 33 76 05 10

info@dignityinstitute.dk
www.dignityinstitute.dk

CVR nr. 69735118
P-nr. 1002304764
EAN 5790000278114
LOK nr. 5790001376147

Danske Bank Nr.
4183-4310821209